

KUNSZENTMÁRTONI UJSÁG

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Egész évre 8 korona, félévre
4 korona, negyedévre 2 korona.

Megjelenik minden vasárnap. Hirdetéseket fel vesz
a kiadóhivatal.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
DR. KOVÁCS JÓZSEF
UGYVED

SZERKESZTŐSÉG: Kossuth Lajos-utca 1193. szám
Dr. Kovács József ügyvédi irodájában.

KIADÓHIVATAL: Kossuth Lajos-utca 297. szám
Wolf Dezső könyvnyomdája.

Magyar iparpártolás.

Kunszentmárton, december 17.

(V.) Szinte megijeszt Sassi Nagy Lajosnak az az adata, hogy hazánkban a karácsonyi ünnepekre vásárolt iparcikkek után száz millió korona megy ki az országból. Ennyivel adózunk a külföldnek. Hatalmas összeg. Nagyságát, mekkoraságát csak összehasonlítás alapján foghatjuk föl. Ime! A harmadik egyetem mint horribilis kulturalkotás van kiképzve. A kormány a két egyetemre tíz milliót állított költségvetésbe. Százerek nyújtják ki a kezüket, esedezve az állam felé, ne hagyja őket ebben a drágaságban elveszni! És az állam közbeszól. Hohó! Az még talán 10 millióba is kerülne. Azt, amit ti kívántok, nem lehet. 2000 népiszkolát lehetne megépíteni és fenntartani ebből a tőkéből. És ez kimegy; visszavonhatatlanul kimegy. Gondoljuk meg, hogy ez a hatalmas összeg száz gyárnak évi egy milliós forgalmat biztosítana. Mivel pedig a gyárak nemcsak éppen a karácsonyi vásárlás igényeire rendezkednek be: ez a szám a nem levő, de könnyen megépíthető gyárak százait jelenti. De mit jelent ez a népjólét, a

munkáskezek foglalkoztatása szempontjából? Hány munkásnak adnának kenyeret? Hány tervező mérnök talentumának szárnyakat? Hány hivatalnoknak tisztességes existenciát? Hogyan táplálná a virágzó ipar a kereskedelmet? Szorgalom, munka mennyi vagyont halmozna föl s ez ismét mily egészséges vállalkozásokat okozna. Egy ország, melynek lakói östermelők, voltaképpen a bankot játszik a sorssal, mert ha a gondviselés idejében nem ad esőt, koplal a nép.

De hát hogyan teremthetünk ipart? Mi mindnyájan, aki e sorokat írja, kieszedi, kinyomatja és aki elolvassa, úgy teremthetünk ipart, ha a karácsonyi iparpártolásunk magyar lesz. Ha a gyermekeinknek állított karácsonyfán se fény, se csecsebecse nem lesz a külföldi ipar terméke. Eddig úgy volt, hogy csak a karácsonyfa nőtt magyar földön, amit ráakasztottak, az idegen volt. Így állt elő a Sassi Nagy Lajos százmilliója.

Vigyázzunk igaz magyar szívrrel, hogy a Jézuska ajándéka magyar legyen. Ezzel nemzetének jobb sorsát munkálja ki-ki. Nem való, hogy csak a meglévő és primitívebb produktumokkal előrukkoló meglévő és primitívebb produktumokkal előrukkoló meglévő gyárunk

javára beszélünk. Mert csak egyszer maradjon bent az a száz millió, amivel a külföldnek adózunk, eljönnek azok a gyárak ide. Hát ez hogyan lehet? Úgy, hogy a külföldi gyáros elvesztett klientelája megtartásáért a mi hazánk földén épít gyárat. De hát kell ez nekünk? De nagyon is kell. Csak hadd özönöljék be a külföldi tőke, nem baj az. Egy csöppet se irigyeljük azt a 8-10 százalékos, melyet a gyáros vállalat címén elkönyvel. De itt marad a 90-92 százalék, a nemzeti erősödést szolgáló, a kereseti viszonyokat javító, a mezőgazdasági termelés fogyasztóit nevelő. Sohase örüljünk mi annak, hogy a buzáinkat, a marháinkat idegenbe visszük, bizony jobb lenne, ha azt ép ily áron itthon, a mi fogyasztóink ennék meg.

Hát hiszen van haladás. A kereskedelmi kormány iparfejlesztési politikája előtt le a kalappal. A műegyetem rektora statisztikai adatokkal mutatott rá, hogy mily hatalmas fejlődést mutat textiliparnok. Ahhoz a tervszerű kormányzati akcióhoz a közönség nemtörődomség és tudatlanságból mutatkozó nemzeti ipar ellensége ellen kell a sajtonak minden alkalommal szavát fölemelnie.

Minden olvasónk éber nemzeti

Kunszentmárton alapítása.

Verses elbeszélés tíz énekben.

Hiteles feljegyzés nyomán írta: Kiss Jenő.

42. S mialatt ezt tevék a nagy messzeségben,
Feljűk közelgett egy ősz ember szépen.
Amint közel ért, mar köszöntötte szájuk
S az ősz, öreg ember így szólott hozzájuk:

44. «Mit kerestek itt ti? mondjátok meg bátran,
Hogy ezen karókat levertétek láttam.
Mit akartok ezzel? Mondjátok meg nekem,
Talán munkátokat megkönnyíthetem.»

44. Kiss Balázs válaszul elmondotta neki,
Hogy őket most a sors ide mért kergeti,
Hogy Jászapátiban ők már meg nem férnek,
Azért egy jó tágas pusztát keresnének.

45. «És ezt akarnátok megszállani hatan?
— Folytatá az öreg — halljátok meg szavam!
Ha már ti a nemes Apátiból jöttök,
Itt ne maradjatok, bár nincs hely közöttök.»

46. «Oly földre menjete, hol Uraság nincsen.
Ez a pusztaság mind uraságé itten,
Ha itt nem maradtok s más vidékre mentek,
Akkor lesztek mindig igájától mentek.»

47. «Hanem én azt mondom, ha már lakóhelyet
Kerestek, ajánlok egy jót, mást e helyett,
Melynek földje kővér, bő s tágas határa,
Menjete innen el Kun-Csorba pusztára.»

Harmadik közlemény.

48. «Ott tudom, nem lesz a határ szuk nektek.
Oda azt tanácslom, bizton elmehettek.
Boldogan éltek majd, csak áldás száll rátok,
Hogyha tanácsomat ti elfogadjátok.

49. Aztán megmutatta az irányt is nekik,
Amelyben Kun-Csorba pusztát megjelhetik.
Tovább ment azután, amerre jött szépen,
Elballagott messze, a pászitos réten...

50. S amíg ment-mendegélt, bámulattal nézték,
Gondolva: hozzájuk szellemek idézték,
S nem szüntek meg nézni addig semmi áron,
Míg el nem tűnt végkép a látóhatáron...

III.

1. Mit az öreg mondott, megfontolva kellőn,
Ismét szoritottak egyet a terhellőn,
És elhatározták az ősz agg szavára,
Hogy elmennek innen, Kun-Csorba pusztára.

2. Megnézik még azt is, hátha az jobb lenne,
Igaz, hogy folyó-víz nem folyik el benne,
De ki tudja, ott több a jó föld, mint «lapos»,
Ugy vélték az ősz beszéde alapos.

3. Még a karókat is otthagyták a réten,
Tisza-Beő pusztáját elhagyva végképpen,
S bátor lépésekkel mentek arrafelé,
Amerre őket tán épp' a sors terelé.

4. Mentek folyton-folyvást, amíg nemsokára
Rávetődött szemük a templom tornyára.
Pusztá templom volt az, egymagában állott.
Bámulva szóltanul a kun-rónáságot.

5. Amint azt megláttak s gondolták már messze
Nem lehet Kun-Csorba, azért kétszerezve
Gyorsíták lépésük, nyargaltak a lovak,
Fedig szegény párik, mentek ma már sokat.

7. Meg sem álltak addig, amíg meg nem nézték,
Milyen az a pusztá, mily nagy az a térség,
S mentül tovább nézték, annál jobban szebb
Amiért is nekik módfelett megtetszett. (lett,

7. Hogyne, hisz' a pusztá, tágas, nagy hatalmas,
Szép földművelésre szeltében alkalmas.
Még azt jobbnak látták, mint a beő-pusztát,
Itt már megélhetnek, ha nem lesznek lusták.

8. Megnyugodva tehát, hogy a pusztá Csorba
Lesz majd lakóhelyük, ballagtak egy sorba
A templomhoz, mely ott állt a pusztá telken,
Mindnyájan szívükben örömmel elteltlen.

9. Amint odaértek, mint a sülyi pusztán,
Nem heveredtek le elfáradva lustán,
Hanem a karókat verték le a földbe,
Hogy ők elfoglalták a pusztát örökre.

10. Csak azután ültek le a templom mellé
És ott bevallani senki sem restellé,
Hogy mióta kergette a nyomor,
Bizony megüresült és korgott a gyomor.

11. Előszedték tehát a tarisznyát fájón,
Némán falatoztak az idegen tájon,
Egyiknek-másiknak köny szökött szemébe,
Ottbora... s büfi... (lett...)

lelkiismerettel a mostani karácsonyi iparpártolás során álljon őrt »a honi ipar« támogatása mellett, a melyet a 40-es évek alatt oly lángszavakkal hirdetett Kossuth.

Ha mindenki azzal az elhatározással indulna a Jézuska megbízásának eleget tenni, hogy faja, nemzete nagy érdekeinek lesz védője, oltalmazója, — de áldott nagy ünnep következnek is a magyarrá. A nemzeti erősödés a népjólét aranykora. Ezek fenséges gondolatkörében homályosult el a legnagyobb magyarnak, Széchenyinek a lelke. És nem volna nemzeti közöny, ha több fenséges elmének ne lenne érte borulása...

Kolera községünkben.

Kunszentmárton, december 17.

A kolera egyike a legfertőzőbb betegségeknek; meg kell különböztetni két fajtát, az egyik a gyenge lefolyású, úgynevezett „cholera nostras“, amely nyáron, mindenféle fertőzés nélkül fordul elő. A másik fajta a veszedelmes „ázsiai kolera“, amelyet a Koch Róbert borszlói egyetemi tanár által felfedezett comma bacilus idéz elő.

Ez az ázsiai kolera bacilusai idézik elő azokat a veszedelmes járványokat, melyeknek még emlékei is rettenetek.

A kolera erős hasmenéssel és hányással kezdődik, a betegnek rettenetes görcsei vannak, később beáll egy izom merevedési állapot, mely után nem sokára bekövetkezik a halál.

A kolera pár nap alatt elviszi betegeit, de van rá eset, hogy néhány órai rosszul lét után is végez egy ember élettel.

Átlag a betegeknek fele pusztul el.

A kolera bacilus tulajdonképpen meg lehetőségen érzékeny egyes szerek iránt, például az egészséges ember gyomrában lévő

gyomorsav azonnal elpusztítja. Hig ecetsavban szintén elpusztul, fehér borban fél percig, vörös borban három percig, sörben öt óráig tartja hatását. Három százalék korból, lisoform vagy mézstej oldat azonnal megöli a bacilust.

Az egészséges ember, kinek gyomra teljesen rendbe van, csak úgy kaphatja meg ezt a borzalmas betegséget, ha a bacilusok az elfogyasztott étellel vagy itallal oly nagy mennyiségben jutnak a gyomorra, hogy a gyomorsavval nem jöhettek érintkezésbe, mielőtt a belekbe jutnának.

A betegség székhelye az ember beleiben van. Itt csinálják ezek a kis láthatatlan jószágok azokat az óriási változásokat, melyeknek következménye a bélgörcs, hasmenés és a később beálló halál.

Elég, hogy egy kicsi kis bakterium, mely ezerszeresen megnagyitva nem nagyobb, mint egy írásjelnek — (,) — vessző, a belekbe jusson, pár óra alatt több százezerre szaporodjon fel.

A kolera fertőzés soha sem terjed személyről — személyre, hanem csak az elfogyasztott ételek, vagy italok útján.

Kolera járványkor legfontosabb az ideális tisztaság; kezeinket feőtlenítő folyadékkal mossuk minél gyakrabban. Olyan ételeket és italokat, melyekben a bacilus vigan tenyészik, mint például tej, víz, nyers viz, nyers gyümölcs, más egyéb hideg étel élvezetét kerüljük, vagy ha lehet, csakis forralás útján való fertőtlenítés útján fogyasztunk. Ha valaki legcsekélyebb rosszulletet érez, úgy azonnal forduljon orvoshoz.

Ha valamely családban kolera eset van, a beteg hányadékát vagy ürülékét oly edénybe kell felfogni, amelyben erős fertőtlenítő folyadék van.

A bemocskolt padlót fertőtlenítő folyadékkal sűrűn kell mosni.

Különös gond fordítandó arra is, hogy a beteg váladékával szennyezett fehérnemű azonnal fertőtlenítő folyadékba legyen legalább 24 óráig tartva.

Minden ember háza környéke, udvara, különösen pedig a szemétdombja és árnyékszéke sűrűn mézstejjel, vagy karbololdattal legyen lelocsolva, hogy ezáltal az esetleges elszórt bacilusokat ártalmatlanná tehesük.

Ha ezeket az óvintézkedéseket minden ember lelkiismeretesen és pontosan teljesíti, könnyen gátat lehet venni a nagyon sok áldozatot magával ragadó kolerának.

*

Berecz Lukács kunszentmártoni földmives ember pár héttel ezelőtt Martfűn dolgozott a Tiszán levő kotrógépen. Egy alkalommal erősen ittas állapotában a fertőzött álló Tisza vizéből, melynek következménye kolera megbetegedése és már be is következett halál lett.

Mint már fertőzött beteget egy éjjel kocsin hazahozták Kunszentmártonba s így magával hozta a kolera fertőzött bacilusait, amely — sajnos — már eddig is több embert ejtett áldozatul.

Ennek a fertőzött betegnek félrevezető hazudozásai és téves információi okozták azt, hogy községünkben oly hirtelen elterjedt e borzalmas betegség. — Mihelyt orvosaink rájöttek arra, hogy Berecz Lukács kolera gyanus, azonnal hozzáfogott az előjárás az óvintézkedésekhez.

Fazekas András főjegyző a többi előjárásági tagokkal karöltve nagy buzgalommal igyekeznek a rettenetes betegségeknek gátat vetni. Házi- és udvarokat, szemétdombokat, árnyékszékeket s minden olyan legkisebb helyet, amely fészke lehet a bacilusok fejlődésének és terjesztésének.

Községünk utcái, terei, mondhatnám, mézstejbe állanak.

Értesítve lett a kolera terjedéséről járásunk főszolgabírója, alispánja, sőt a minisztérium is.

Az alispán, a vármegyei főorvos, járásorvos, főszolgabíró rögtön községünkbe érkeztek, hogy a már foganatosított intézkedések

12. Hej! szólt Radits István. Mit csinálnak otthon? De fáj, hogy falatom velük meg nem osztom, Ugyan gondolják-e, hogy hol járunk mostan... Ejnye, ezek is már, abból, amit hoztam.

13. «Hogyné gondolának! — felelt rá Nagy [András— Hanem a kolbászom ugyancsak foghagymás! Több van benne abból, mint amennyi kéne, Ez nem igen lesz most gyomromnak inyére.»

14. «Az én sült husom meg — szólt Sóty János — Igen jó volna, de egy benne a káros, Hogy még egy-két falat van belőle hátra, Aztán elkarhozott illendő sorsára.»

15. «Nézd a sonkámnak is ez a baja éppen! — Szólt meg Kiss Balázs — Elfogy már egészen Pedig nem rossz étel kalácsal a sonka, . . Teremt'ücsöce biz' én megenném naponta!»

16. «De ígyünk is egyet, ne csak együnk folyton, — Szólt Józsa János — a bor is hadd fogyjon! Az ebadta lelke! Felmelegszik a bor . . . Ígyük meg még hideg, nem jó lesz az akkor.»

17. «No Isten éltessen mindnyájunkat soká! — Mondta Gyenes Albert — Tegyen ő boldoggá. Adja meg, hogy e sok s nagy fáradozásunk Után még valaha jobb napokat lássunk!»

18. «S mikor a tarisznya végső maradéka Elfogyott, az volt most mindnyájuk szándéka. Hogy mivel a kulacs is kiürült szépen, Elmennek keresni vizet a rétségen.»

19. Eloltják szomjukat és jó peripáik, Megítatják, melyek szenvedtek idáig. Nem is kell már nekik a rétegelője, Bányadtan, szomjasan fordulnak el tőle.

20. De ott, azon pusztán akármire jártak, Széltében-hosszában vizet nem találtak, Pedig szomjuságuk a nap melegében, Mindinkább csak nőtt, nőtt, de víz nem lett [mégsem.]

21. Kénytelenek voltak tehát utrakelni, Fáradt lovaikat újra felnyergelni, Mert ha ott a pusztán még ivóvíz sincsen, Nem maradhatnak ott tovább semmi kincsen.

22. Bányadtan ballagtak a turi határon, És szólt Radits István: «E pusztát nem bánom! Mit ér az minékünk, akármilyen tágas, Ha nincs sehol benne egyetlen kutágas.»

23. Azért mentek-mentek ott a turi pusztán A szomjtól gyötörve, nem pedig len lustán. Szívükben ott volt még a remény szikrája! És az nem is égett csakugyan hiába . . .!

24. Mert amint a túri «Kalapos halomra» Felértek mindnyájan és szétnéztek nyomba, Egy jó méhész-embert láttak, aki ottan A halom oldalán ült elfáradottan.

25. Odamentek hozzá s nyájasan köszöntek, Aki viszonzta a most érkezőknek. S aztán Radits István társai nevében, Ezt mondta egykedvően, alázattal szépen.

26. «Kedves Urambátyám! Én csak arra kérem, Hogyha jó ismerős ezen a vidéken, Mondaná meg nekünk, hogy ha bizony tudja, Milyen erre a föld s van-e üres puszták?»

27. «Nagy puszták-e az a Puszták-Mesterszállás? Lenne-e ott nekünk s családunknak szállás? Mondja meg, ha tudja, jó volna-e oda Nekünk lakni menni, vagy az is mostoha?»

28. Nem tudta a méhész, mért kérdik azt tőle, Hogy van-e a földnek kövér legelője. Épp' azért őszintén így válaszolt nekik, Melyből a vándorok szépen megérthetik:

29. «Édes jó barátim! Bár amire kértek, Megvallom őszintén, hogy nem sokat értek, Mert nem földmivelés a foglalkozásom, Még magam kertjét is nagyon ritkán ásom.»

30. «Nem is tudom tehát, mily föld, mily jól [terem.]

A méhészet az én tisztas, szép kenyerem, De arra, amire most feleletet vártok, Én csak ezt mondhatom nektek, jóbarátok:»

31. «Igaz ugyan, hogy én jobban nem ismerem, Így tehát e pusztát ajánlani sem merem, De azt elmondhatom nektek bátran róla, Hogy van e pusztának igen szép folyója.»

32. «Ott folyik a Körös, ott a határszélén, Akkor láttam, mikor arra jártam: télen! Nem üres e folyó, hala is van bőven, Ettem is belőle sokszor a nagybőjtben.»

seket megvizsgálják és ujabbakról intézkedjenek.

Dr. Nagy Ottó, járásunk érdemes főszolgabírója ugyszólván egész napokon itt tartózkodik s személyesen győződik meg a parancsok teljesítéséről s az ellenszegülőket kéréssel bünteti.

Községünk a több esetben előfordult és a bakteriológiai intézet által végleg megállapított kolera miatt le van zárva.

Nyolc különböző helyen őrség van felállítva, hogy a községből való esetleges távoztást megakadályozzák.

Piacunk, ugyszintén a közeledő csépai és kürti vásárok is be vannak szüntetve.

Dr. Talányi Ottó és dr. Pótor Sándor községi és dr. Déri József orvosok nagy buzgalommal igyekeznek mindent elkövetni, hogy a rettenetes betegség további elhárításától visszatartsák.

Dr. Gänger járási főorvos is állandóan Kunszentmártonban tartózkodik, hogy az egészségügyeket ellenőrizze. Dr. Gänger a községi orvosokkal fáradságot nem ismerve jár házról-házra s öreg kora dacára bámulatos az ő tevékenysége és buzgalma.

A bizottságnak figyelme oda is kiterjedt, hogy az iskolákat, a kir. járásbírósnál a tárgyalásokat, a község házában a hivatalos órákat, a fürdőt és minden közhelyet bezárta, illetve beszüntette.

Csütörtökön érkezett községünkbe a miniszteriumból dr. Holländer Hugó egészségügyi felügyelő, hogy az óvintézkedésekről meggyőződjék. Mindent a legnagyobb rendben talált és nagy meglepetését és dicséretét fejezte ki az előljárásnak.

Azonban a nagy óvintézkedések mellett is erősen fellépett a kolera.

Lapunk zártáig hat haláleset s két gyanus eset fordult elő.

A betegeket külön kórházba szállítják, míg a betegek hozzátartozóikat az e célra felállított járványkórházba gyűjtik össze. Azokat a házakat pedig, ahol kolerás beteg volt, erős őrizet alá veszik s mindent a legnagyobb mértékben fertőtlenítik.

Eddig meghaltak:

Berez Lukács.

Ózv. Pap Istvánné.

Berez Lukácsné Pap Katalin.

Kiss Ferenc.

Barat Borbála.

Kóza Juliánna.

A vezetőséget és az előljárást semmi felelősség nem terheli a kolera esetleges terjedését illetően, hanem igenis felelősség terheli az akadékoskodó és a veszedelmet be nem látó, különösen jómódu gazdaembereket, akik nem akarják még most sem hinni e fekete veszedelem súlyos és borzalmas következményeit.

*

Kunszentmárton közönsége!

Hozzátok szólok!

Ne nézzétek tétlenül a községünkre végzetessé vállható és fenyegető irtózatot veszedelmet, hanem mindnyájan saját jól fel-fogott érdekekben egy akarattal azon munkálkodjatok, hogy e rettenetes veszedelmet hársuk el amugy is szegény községünktől.

K. D.

*

Lapunk zártakor értesültünk, hogy a «Gondviselő-Egyesület» két tagja az igazgató főorvossal a kolerás betegek ápolása céljából szombaton este községünkbe érkeztek.

Hirek.

Kunszentmárton, december 17.

— **Dr. Holländer Hugó** egészségügyi felügyelő tegnap községünkbe érkezett és felülvizsgálta a hatóság intézkedéseit és meglátogatta a járványkórházat, hol a kolera-gyanus betegek vannak elhelyezve.

— **Szünet a hivatalokban.** A Kunszentmártonban fellépett kolera miatt a község házában az összes hivatalok a további intézkedésig szünetelnek. A hatóság magánfeleknek semmiféle felvilágosítást nem ad és az előljárást kéri is a polgárokat, hogy a község házára hívás nélkül ne menjenek.

— **A vármegye közigazgatási bizottsága** f. hó 13-án dr. Horthy Szabolcs főispán elnöke alatt tartotta december havi ülését, melyen a vármegye alispánja és a szakelődökön kívül több bizottsági tag vett részt. A bizottság üléséből két kiemelkedő dolgot kell feljegyeznünk. Az egyik Rhédey János új tanfelügyelő beköszöntője, melyben a tanfelügyelő lendületes és hazafias szellemű beszédben kifejezést adott azon működési irányzatnak, mely őt a vármegye tanügyének fejlesztésénél vezérli. Ismerni s tanulmányozni óhajtja e vármegye tanügyi viszonyait, amelynek előmozdításában hogy sikerrel működhessek, kéri az illető tényezők támogatását. A beszéd a közigazgatási bizottság kebelében igen kedvező benyomást tett. Az alispán jelentést tett a veszedelmes járvány, a kolera fellépéséről a vármegye két községében, valamint azokról az óvintézkedésekről, melyeknek a pontos végrehajtásáról a helyszínen személyesen meggyőződött. A bizottság az alispán ezen intézkedéseit helyeslően tudomásul vette s a folyó ügyek elintézésével déli 12 órakor véget ért.

— **Szünet a járásbírósnál.** A kunszentmártoni kir. járásbírósnál a kolera miatt a tárgyalások szünetelnek, azért a megidézett feleknek és tanuknak a további idézésig a járásbírósnál megjelenni nem kell.

— **Ügyeljünk a tisztaságra.** Még mindig terjed a kolera kunszentmártonban. Kóza Juliánna folyó hó 16-án, szombaton kolerában meghalt és mint értesülünk, tegnap két újabb megbetegedés is történt. A kolera legnagyobb ellensége a tisztaság és a rendes életmód. Tartsuk tisztán lakásainkat, udvarunkat locsoljuk fel meszes vízzel, az árnyékszékeket decinficiáljuk karbóllal, kezünket evés előtt és után meleg vízben mosuk meg és lehetőleg meleg ételt együnk. Az előljárást szigorúan ügyel fel az óvintézkedésekre és legszigorúbban bünteti azokat, kik rendeleteit nem tartják be. Itt van a rémes járvány és a polgárok közül sokan nem engedelmessékednek az előljárást rendeleteinek, kiket emiatt a járási főszolgabíró 100 korona pénzbüntetésre ítélte. Ha a polgárok így negligálják a hatóság intézkedéseit, nem lesz csoda, hogyha a kolera terjedni fog és az emberek halomszámra hullanak. Ne legyünk tehát gyerekek, hanem védekezzünk a kolera ellen, nyujtsunk segítséget az előljárásnak az óvintézkedésekben.

— **A jászberényiek törvényszéke.** Jászberény városa mozgalmat indított, hogy az új perrendtartás életbeléptetésével a jász-törvényszék városukba visszaállíttassék. — Monstreputáció akart ennek érdekében a miniszterelnökhöz és az igazságügyminiszterhez menni, s felkérték a város képviselő-

jét, gróf Apponyi Albertet a küldöttség vezetésére. Most Apponyi arról értesítette kerületét, hogy felesleges a küldöttségnek Budapestre fáradni, mert a jász törvényszék ügye a kormánynál befejezett dolog, amennyiben a felállítandó új törvényszékek egyikét okvetlenül Jászberény fogja kapni.

— **Csendesek az utóak.** Mintha ki halt volna az élet Kunszentmártonban. Alig lehet az utcán embert látni és akiknek valami dolguk nincs, otthon tartózkodnak. A vendéglők és kávéházak üresek és vidéki embert alig lehet látni községünkben. A kolera-tól való félelem nehezedik mindenkire és rettegve gondolunk erre a veszedelmes járványra.

— **Szabó-bál.** A helybeli szabók, mesterek és segédek elhatározták, hogy a nagy farsangon bált rendeznek. A vezetés jó kezekben van s így a bál sikere biztos. — 28 éve, hogy Kunszentmártonban nem volt a szabóknak báljuk.

Aki sokat ül, rosszul emészt. A nápolyi tudományos orvosi klinika tudományos jelentései felemlítik, hogy egy kis adag természetes **Ferenc-József** keserűvíznek naponkénti éhgyomorral való használata nemcsak megjavítja a gyomorműködést, hanem a belek renyheségét is sok esetben annyira mérsékli, hogy más orvosszerek használata feleslegessé válik. — A gyógytárakban és fűszerkereskedésekben határozottan valódi «Ferenc-József»-keserűvizet kell kérni. A Sztéküldési-Igazgatóság Budapestben.

— **A betiltott vásár.** A csépai országos vásárt a kunszentmártoni kolera miatt a vármegye alispánja betiltotta.

A közönség köréből.

Tekintetes Szerkesztő Ur!

Sziveskedjen b. lapjában jelen soraimnak helyet adni.

Most, amidőn községünkben a kolera-járvány fellépett, mindenki azzal foglalkozik, hogy hogyan is kellene ez iszonyu járvány ellen legbiztosabb módon védekezni.

Védekezünk, ahogyan tudunk, minden lehető elkövetünk egészségünk megőrzése céljából. Olvassuk a kiragasztott előljárási plakátokat is, mely kioktatott bennünket a helyes védekezésre. De ugyanakkor eszünkbe jut azon végtelen hibás eljárás, hogy a kolerás betegeket beszállítják egy a községben legforgalmasabb fő-, vasutcai községi kórházba.

Jó forrásból értesültem, hogy ez a csuf nyavalya oly ragályos, hogy a közelben levők igen könnyen s majdnem menthetlenül elkapják ezen végtelen veszedelmes betegséget, mely biztos halált okoz.

Helyes-e tehát az ilyen betegeket egy olyan helyen fekvő kórházba szállítani, mely a legforgalmasabb helyen s a járt oldalon fekszik. Nem állítom, de úgy tudom, hogy már oly halottja is van már ezen járványnak, a ki már a bevittektől kapta el s már el is van ő temetve.

Közvélemény szerint az összes bent levő betegek el fognak a kolerában pusztulni. Tehát mért essenek ezen szegény teremtesek áldozatul, nem-e lehetett volna azt egy oly helyre szállítani, ahol senki másféle beteg nincs. De meg igen veszélyes ez a körülötte lakókra is, mert hiszen a kórház teljesen körül van véve lakóházzal, tessék hát megítélni bárkinek, hogy ilyen helyre s ilyen betegeknak helyes-e az elhelyezése vagy odagyűjtése.

E néhány soromat ajánlom az érdekeltek komoly figyelmébe s helyesebb intézkedésébe.

Magamat a tek. szerkesztő ur jóindulatába ajánlom, kiváló tisztelettel

Egy iparos.

A hölgyközönség

szíves tudomására hozom, hogy a mai naptól kezdve

hajfésüléseket

a legújabb divat szerint, saját lakásukra kijárva, valamint lakásomon (II. ker. Király-utca 418. szám) a legjutányosabb díjazás mellett végzek. A hölgyközönség szíves pártfogását kérve,

tisztelettel
Halász Etelka.

Izléses csokrokat, koszorukat, valamint kert alakítások, tervezéseket és építéseket a legolcsóbb árak mellett készit

Mezey Antal

mű-, kereskedelmi és tájkertészete
SZENTES,
IV., Sáfrány Mihály-utca 63. szám.

Karácsonyfák

és karácsonyfa diszek,

szaloncukorkák, friss füge, datolya, narancs, maróni és malaga, mindenféle

fűszer-árak

mindenkor a legolcsóbban szerezhetők be

Molnár János

csemege és fűszerüzletében,
Kunszentmárton.

Lapunkhoz a

Képes Világlapot

mellékeljük állandó szépirodalmi mellékletül. Tesszük ezen újabb áldozatot előfizetőink és lapunk barátjai érdekében abban a reményben, hogy lapunkat, a mely teljes odaadással a köz javát szolgálja, fokozottabb támogatásban részesítse.

Lapunk, mint eddig, a jövő évben is bő és tartalmas tudósításokat közöl minden közérdekű dologokról. — A Képes Világlapot pedig teljesen díjtalanul adjuk lapunk minden előfizetőjének.

Azok, akik 1912. évi január hó 1-től lapunk előfizetőinek sorába beépni óhajtanak, lapunkat a Képes Világlap melléklettel december hó 1-től teljesen ingyen kapják.

A szerkesztőség és kiadóhivatal.

Jó forgalmu

szén, só, mész, petróleum, homok és tüzfakereskedés, nagyban és kicsinybeni eladásra berendezve, betegség miatt eladó. Esetleg a házban fűszer-üzlet is nyitható. Bővebbet a kiadóhivatalban

Legújabb, legszebb és legolcsóbb
női-, férfi-, leány- és fiu

téli kabátok,

férfi- és gyermek-
öltönyök, cipők, kalapok
és sapkák.

Nagy karácsonyi játékkiallítás Herz Sándor

divatáru üzletében
Kunszentmárton, piactér, Kádár-ház.

Értesítés.

AKI kevés pénzért kitűnő minőségű és szakszerűen készített agyagkályhát akar venni, az forduljon **Tóth András**hoz, az állam által teljesen kiképzett agyagkályha készítőhöz, aki a legnagyobb szakismerettel készit mindennemű

kályhákat

az ország más vidékéről hozatott agyagból, nem pedig helybeli sárgaföldből.

Az általam készített kályhák t. vevőim kívánsága szerint lehetnek oszloposak, párkányosak, diaboló, vagy ótsarkúak. A tüszekrénye ket samott téglából készitem, fa, kőszén, vagy koksztüzelésre.

Az összeállításnál a csempéket hajszál fugokra csiszolom. Készítményeim kiválósága és versenyképessége mellett az is tanuskodik, hogy az állami agyagipari szakiskola elvégzése után mint előmunkás dolgoztam Budapesten a világhírű Zsolnai-féle és Grübel-féle gyárakban

Kívánatra készítményeim csempéit készséggel mutatom be megtekintés végett vétel kényszer nélkül.

Tisztelettel
Tóth András
kályhás.

Uj cipész üzlet.

Alulírott tisztelettel értesitem Kunszentmárton nagyérdemű közönségét, hogy helyben, **Weisz Ignác Mátyás-király-utcai házában** (polgári iskola mellett) egy a mai kor igényeinek teljesen megfelelő

cipész üzletet

létesítettem. Amidőn erről a mélyen tisztelt közönséget értesitem, — kifogástalan, tartós, jó és olcsó cipőim előállításáról kezdek megbeszélgetni. Kérem a n. é. közönség szíves támogatását.

Tisztelettel
Szanda Antal
cipész.

Egy keveset használt

4 lóerős járgány eladó

Enyedi Károlynál Tiszakürtön.

özv. Csúcs Sándorné

örököseinek

Szelevényen, közvetlen a falu alatt
55 hold földje

egészben vagy részletekben is eladó. Értekezhetni lehet Kunszentmártonban Kovács S. Józsefnél; Szentesen Varga Benjámin ref. egyházi gondnoknál.

6392/1911. tk.

Árverési hirdetményi kivonat.

Löwnbach Testvérek wieni cég végrehajtatónak Gavrán József végrehajtást szenvedett elleni végrehajtási ügyében a kérelem következtében a végrehajtási árveés 262 kor. 60 fill. tőke, 8 kor. 70 fill., 2 kor. 95 fill. és 30 kor. 40 fill. végrehajtási már megállapított, valamint a a még felmerülő költségeknek kiegyenlítése végett az 1881. 60. t.-c. 144. §-a alapján és a 146. § értelmében a kunszentmártoni kir. jbiróság területén levő, Kuuszentmárton községben fekvő, a kunszentmártoni 1518. sz. betétben A † I. ssz. 281. hrsz. a. felvett 123. öisz. házat és telket, mely 272 n.-öl területű, 2640 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban következő feltételek mellett elrendeltetik.

1. Az árverés megtartására határidőül 1911. évi december hó 30-ik napjának d. u. 1/2 3 órája tüzetik ki a kir. jbiróság árverési helyiségében.

2. Ezen árverésen a fent körülírt ingatlan a kikiáltási ár felén alól nem fog eladatni.

3. Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan kikiáltási árának 10 %-át készpénzben, vagy az 1881. 60. t.-c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. november 6-án 3333. sz. a. kelt I. M. rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni és az 1908. 41. t.-c. 25. §-a értelmében az, aki a kikiáltási árnál magasabb ígéretet tesz, ha többet ígérni senki sem akar, köteles nyomban a kikiáltási ár százaléka szerint megállapított bánatpénzt az általa ígért ár ugyanannyi százalékaig kiegyenlíteni, mert ha ennek eleget nem tesz, ígérete figyelmen kívül marad és az árverésben, melyet haladéktalanul folytatni kell, részt nem vehet.

Kunszentmárton, 1911 október 25.

Kauten s. k. kir. albiró.

A kiadmány hitelül: Donánszky
kir. tkvezető.

MILLIÓK

használják

Köhögés

rekedtség, hurut, elnyálkásodás és és számarköhögés ellen a

KAISER-féle

Mell-karamellákat

a Három fenyő védjeggyel.

6050 köszönő- és hálalevél magánosoktól és orvosoktól.

A legkülönlegesebb, legizletesebb bonbonok.

Csomagonként 20 és 40 fillér.
Dobozonként 60 fillérért kapható:

Lukács Andor
gyógyszertárban, piactér.

Köhögés, rekedtség és hurut ellen nincs jobb a

Réthy-féle pemetefü cukorkáknál!

Vásárlásnál azonban vigyázzunk és határozottan Réthy-félét kérjünk, mivel sok haszontalan utánzata van. Az eredetinek minden egyes darabján rajta van a Réthy név 1 doboz ára 60 fillér. Mindenütt kapható. Csak RÉTHY-félét fogadjanak el!

A tiszazugi közönség figyelmébe!

MÉSZÁROS PÁL csépai vendéglős értesíti a közönséget, hogy vendéglőjét áthelyezte a Kárpáti-féle házba, hol szép vendéglőhelyiség, jó ételek és italok, vendégszobák, állanak az utazó közönség rendelkezésére. Nagy istálló is van.

Kukorica

kisebb-nagyobb mennyiségben kapható
Ferenczy János
börkereskedőnél Kunszentmártonban.

Jókarban lévő, sárhányós

féderes cséza-kocsit

keres megvételre

Enyedi Károly,
Tiszakürt.

WOLF DEZSŐ
KÖNYVNYOMDÁJA
KUNSZENTMÁRTON.

MINDENMŰ
ÜZLETI LEVÉLPAPIROK,
BORITÉKOK, SZÁMLÁK,
MEMORANDUMOK
BÁLI ÉS LAKODALMI
MEGHIVÓK,
NÉVJEGYEK, ELJEGYZÉSI
ÉRTESÍTÉSEK
LEGOLCSÓBB ÁRON KÉSZÜLNEK

WOLF DEZSŐ
KÖNYVNYOMDÁJÁBAN
KUNSZENTMÁRTON.
IZLÉSES MUNKA. • GYORS SZÁLLÍTÁS.

KOLERA ELLEN

igyunk friss töltésű **ÁSVÁNYVIZEKET**

MOLNÁR JÁNOS fűszer és csemege-üzletéből.

☛ Az üzlet fertőtlenítve van. ☛

Pénz.

Felhívjuk a földbirtokos urak szives figyelmét

4 és 4 1/2 százalékos

alapkamatu törlesztéses kölcsönre, mi földbirtokra igen kedvező feltétellekkel és fizetési módokkal lesz engedélyezve, régebbi drágább kamatu kölcsönöket átcsereéljük, conventálunk bélyegmentesen törlesztéses kölcsönre.

Felvilágosítást díjmentesen adunk.

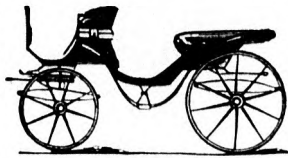
Trencsényi és Heller

központi jelzálogbank és váltóüzlet,
SZOLNOK, közvetlen a személypályaudvar közelében.

Fixfizetés

és magas jutalék mellett alkalmazunk vidéki ügynököket sorsjegyek részletfizetésre való eladásához. — Havonként elérhető jövedelem 300—600 korona.

Hecht bankház részvénytársaság
Budapest, Ferenciek-tere 6.

Karsai Ferenc

kovács mester

Kunszentmárton, régi posta-utca

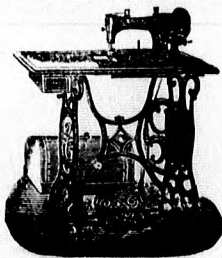
Készít minden fajtájú hintókat és féderes kocsikat.

Több évi, nagyobb kocsigyárakban szerzett, tapasztalatai folytán ajánlja magát uraságok és magánosok figyelmébe.

JAVÍTÁSOKAT elfogad.

Ugyszintén elvállal mindenféle gazdasági szerszámok készítését is.

Hívásra bárhol megjelen.

HAZUG

hirdetésekre ne hallgasson, mint mélyen leszállított árak és más egyéb hazugságok, mert mindenki tudja, hogy a legjobb

varrógépek és kerékpárok

legolesőbb árban

Ország Lipót

kizárólagos varrógép és kerékpár raktárában szerezhetők be

KUNSZENTMÁRTON, (Vasut-utca, az ipartestülettel szemben, 6 évi ótállás mellett. ☛ Kényelmes havi és heti részletfizeté

Plissirozások minden nagyságban készíttetnek.

CSÉPLŐKÉSZLETEK.

A legújabb rendszerű benzin, nyersolaj- és gőzüzemű cséplőkészletek, malomberendezések és alkarészek, mindennemű mezőgazdasági gépeket szállítunk, azoknak kifogástalan üzemeért a legmesszebb menő felelősséget elvállaljuk.

Malmok átalakítását, szak-rovátkolását és csiszolását elvállaljuk, ugyszint-én mindennemű **gazdasági gépek** gyors és megbízható javítását, gőzkazán falrepedés és egyéb bármily öntött és kovácsolt tárgyak autogén-forrasztását. Csereüzleteket előnyös feltételek mellett kötünk. Olcsó árak és kedvező fizetési feltételek mellett. Árjegyzéket ingyen és bérmentve küldünk

Egyben felhívjuk a földbirtokos urak figyelmét az általunk készített tizedes és százados mérlegekre, ugyszintén elvállaljuk bármilyen mérlegek javítását és újra hitelesítését.

Trencsényi és Heller

SZOLNOK,

malomépítészet, gazdasági gép és mérleggyár.

Dévai Jenő

órás, ékszerész, látszerész, varrógép és kerékpár nagy raktára
Kunszentmárton, piactér, a gyógyszertár mellett. Fióküzlet: Öcsöd, Békésmegye.

Bátorkodom szives figyelmét felhívni
üzletemben újonnan bevezetett

kölcsön grammofon rendszerre.

Kölcsönzők egy tiszta hangú,
remek, világos tölgyfa szekrényű

„Riadó” grammofont 10 darab lemezzel

heti 1 korona 50 fillér
kölcsöndíjért, olyként, hogy

egy év elteltével ingyen öné a
grammofon a 10 lemezzel együtt.

A lemezeknek fele egyszer hetenként cserélhetők

**! Haladéktalanul kérjen
megrendelési lapot. !**

Jegygyűrűk,
Menyasszonyi
ékszerek,
Mindenféle órák,
Valódi tajtékpipák
és szipkák,
Szemüvegek

orvosi rendeletre is.

Kézi acytelin-lámpa drbjá 4 korona.

VARRÓGÉPEK

Kényelmes havi
vagy heti lefizetés

Kerékpárok Grammofonok

kényelmes heti vagy havi lefizetésre.

Tisztelettel

DÉVAI JENŐ.